

# STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: J. B. H. Coenen, D. A. de Fremery, N. G. Kam, H. F. Karsten,  
D. G. M. Koch, J. L. A. Ledeboer, M. J. Granpré Molière, S. H. Stoffel.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:  
J. WALTMAN Jr.  
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is:  
Binnenwatersloot 33.

## BERICHT.

Het volgend nummer verschijnt na de Kerstvacantie.

### De nieuwe drankwet.

Reeds lang deed zich in ons land de behoefte gevoelen aan een herziening van de drankwet van 1881, en zoo is dan nu, ook wel wat gedreven door de minder bevredigende financieele opbrengst in de laatste jaren, de Regeering er toe gekomen om aan de Tweede Kamer aan te bieden de nieuwe drankwet. Langzamerhand begint er nu ook onder het publiek belangstelling voor te komen, daar de nieuwe wet als zij tot stand gekomen is zooals zij ingediend is nog al ingrijpende veranderingen zal teweeg brengen. De belangstelling is zelfs zoo groot, dat zich in Amsterdam gevormd heeft een Bond van Vergunninghouders die besloten de geheelonthouders te bestrijden met alle geoorloofde en desnoods ongeoorloofde middelen. Ook gaan er tegenwoordig lijsten rond om handteekeningen te verzamelen ten gunste van het ontwerp.

De wet van 1881 trachtte het misbruik van sterken drank in hoofdzaak tegen te gaan door het aantal gelegenheden, waar sterke drank in 't klein werd verkocht (d. i. beneden een hoeveelheid van 2 L.) te beperken. Voor de verkoop was dan noodig een vergunning van B. en W. die slechts een beperkt aantal vergunningen uit mochten reiken in verband met het aantal inwoners der gemeente. Wijzigingen van deze vergunningen nu acht de Regeering dringend noodzakelijk. Want toen in 1881 de wet werd ingevoerd werd niet het aantal bestaande vergunningen terug gebracht op het wettelijk maximum, maar werd, aan personen die toen recht hadden op een vergunning, dit recht levenslang gewaarborgd, en daarbij aan hunne rechthebbenden een recht over 20 jaar. Het maximum in 1881 was dus belangrijk verschreden. Maar er kwam nog iets bij. In de wet stond de bepaling dat, als er, om aan de toenemende behoefte van het sociaal verkeer te kunnen voldoen, noodig was dat het maximum overschreden werd, dat dan B. en W. het recht hadden, om alsnog vergunningen uit te reiken (na machtiging van Gedeep. St.).

Nu zijn er van dit soort soms ook wel vergunningen uitgereikt in het belang van den aanvrager alleen. En deze redenen te zamen nu maken dat in ons land op het oogenblik ongeveer 10,000 vergunningen meer zijn als het wettelijk maximum.

Hierbij komt dan nog het groot aantal ontduikingen der wet, want vele slijters schijnen clandestien sterken drank te verkoopen beneden de 2 Liter, in Amsterdam schijnen er bijv. ruim 1000 te zijn.

De Regeering tracht nu hierin verbetering te verkrijgen: 1e door een strenge scheiding in te voeren tusschen verkoop van sterke drank voor verbruik ter plaatse en voor verbruik elders. Want men heeft opgemerkt dat menigmaal de vereeniging van deze gelegenheden de drinkgewoonte in de hand werkte, vooral bij de arbeidersklasse. In de laatste soort moet dan de verkoop geschieden in gesloten flesschen van minstens  $\frac{1}{2}$  liter inhoud. Daarbij zou dan het ver-

gunningsrecht voor deze inrichtingen maar de helft bedragen van dat der andere soort.

2e door doeltreffende maatregelen te nemen tegen den clandestienen verkoop. De Regeering stelt zich voor dit te verkrijgen door de slijters en allen die dranken, welke ook, voor verbruik ter plaatse verkoopen aan zekere contrôle te onderwerpen. Want de clandestiene verkoop komt veelvuldig voor in die inrichtingen waar officieel andere dan sterke drank wordt verkocht, maar nu zullen al deze plaatsen, ten einde die wetsontduiking met kracht te kunnen tegengaan, in 't vervolg verlof moeten hebben van B. en W. en dat verlof zal worden ingetrokken als de houder tweemaal binnen vijf jaar wordt veroordeeld wegens het tappen van sterken drank. Bovendien stelt de Regeering voor om de grens voor slijters van 2 L. te brengen op 10 Liter. Hierdoor moeten de slijters ook een vergunning aanvragen en krijgt dus zoo de Regeering over hen ook contrôle.

Ook op de inrichting en ligging der lokaliteiten, waar sterke drank verbruikt wordt, wil de regeering toezicht uitoeten.

„De dranklokalen — zegt de Memorie van Toelichting — die, door geheimzinnigheid en door zorgvuldig verborgen te houden wat daarin plaats heeft, een voor menigeen te sterke aantrekkingskracht hebben en den bezoeker in een atmosfeer bevangen waarin hij spoedig daalt tot het peil der gewoonte-drinkers, die daar samenkomen en er geëerd worden mogen niet langer, ten schade van zooveel, onveranderd geduld worden.” Door een algemeene maatregel van bestuur zullen verschillende eischen gesteld worden, waaraan die localiteiten moeten voldoen, om voor een vergunning in aanmerking te komen. Zij zullen gelijkvloers en aan de zijde van de openbare weg gelegen moeten zijn, en daarbij zullen zij van buiten af inzicht moeten geven en zal het verboden zijn dat inzicht te belemmeren.

Daarbij zal verboden worden de gelegenheid tot hazard-spelen, en het houden van publieke vermakelijkheden, en de bediening door vrouwen en dergelijke inrichtingen daar deze zaken het gebruik van sterke drank in de hand werken.

Ook in de regeling van het sluitingsuur worden strengere maatregelen voorgeschreven. Dit uur (tot nu toe door gemeenteraad vastgesteld) zal voortaan voor het heele land zijn 11 uur 's avonds, terwijl de verkoop niet zal mogen beginnen voor 7 uur 's morgens. Aan de gemeenteraad wordt het overgelaten om nog strengere maatregelen te nemen.

Men ziet dat in deze bepalingen groote vrijheidsbeperkingen liggen voor allen. Maar al is vrijheidsbeperking een zwaar offer, het is het wel waard, als men er door kan verkrijgen een beperking van de ellende aangericht door het verwoesten van levenskracht, en moraliteit ten gevolge van misbruik van sterken drank.

Om het aantal vergunningen dat boven het maximum is het doen verdwijnen, heeft de Regeering besloten het uitstervingsstelsel toe te passen, daar het uitkeeren van schadevergoeding ons land op ongeveer 14 millioen zou komen te staan.

Iets nieuws zal volgens het ontwerp in ons land ingevoerd kunnen worden, het „Gothenburger stelsel”. Dit stelsel, dat in 1865 in Gothenburg is ingevoerd en zich spoedig over Zweden en Noorwegen verbreidde, bestaat daarin, dat de verkoop van sterken drank in een stad of landschap, uitsluitend gedreven wordt door één maatschappij op aan-

deelen. Er wordt dan op die aandeelen 5 à 6% uitgekeerd, en de overige netto winst wordt gewoonlijk dan besteed voor een weldadig doel. Dit stelsel werkte goed, en slaagde erin om, hoewel de prijs verlaagd werd, toch ook de consumptie te doen dalen.

De regeering heeft voor het Gothenburger stelsel de volgende regeling ontworpen: in iedere gemeente zal slechts 1 vereeniging zich kunnen vormen, behalve als de gemeente meer dan 200.000 inwoners telt, maar dan slechts na formeel toelating door de Kroon. De vereeniging kan met eenige vrijkomende vergunningen haar taak aanvangen, en daarbij zijn B. en W. in de gemeente bevoegd om eenige vergunningen open te houden, als er zoo'n vereeniging nog niet is, doch gevormd zal worden.

Verschillenden hadden gaarne gezien, dat aan het Gothenburger stelsel verbonden werd de „Local option”, d. i. het recht aan de meerderjarige mannen en vrouwen zelf te bepalen of en zoo ja, hoeveel drankhuizen er in hun gemeente mogen zijn. In het ontwerp wordt er niet over gesproken, doch in de memorie van toelichting wordt erop gewezen, dat het wellicht later in te voeren is. Er is wel wat voor dat, hoewel het nu nog wel niet zal toegepast worden, de wet het toch mogelijk maakt.

Ook in een tweede zaak roept de regeering de medewerking van het publiek in. Zij stelt zich namelijk voor te vormen een orgaan uit de burgerij, dat zal meewerken tot bereiking van het beoogde doel en ook tot bestrijding van het drankmisbruik in 't algemeen. Met dit „orgaan der burgerij” worden bedoeld commissiën van mannelijke\*) ingezetenen, die door haar adviezen grooten dienst kunnen bewijzen bij het bestrijden van het kwaad en die meteen een krachtig middel zullen zijn ter wering van ontduikingen.

Zooals te verwachten was heeft het ingediende ontwerp groote ontroering gewekt in de kringen der kroeghouders, likeurstokers etc. De Rotterdamsche drank- en bierverkopers hebben overal een circulaire rondgestuurd, om de „heeren eigenaars van huizen met vergunning, branders, distillateurs, likeurstokers, bierbrouwers, wijnhandelaars, groothandelaren etc. etc.” op te roepen tot een protest onder de schoone en ware spreuk: „Eendracht maakt macht”.

Ook in Amsterdam is een vereeniging opgericht onder den naam van Nationaal Anti-Onthoudingsdwang-comité, die door houden van protestmeetings, door het zenden van reuzenpetities enz. willen verhinderen dat het ontwerp wet wordt.

De meesten van deze protesteerenden achten zich bedreigd in hun bestaan, doch zien niet in hoe zij door hun bestaan de gezondheid en de moraliteit van een deel van ons volk ernstig in gevaar brengen, wat dan ook de reden is geweest voor de indiening van het ontwerp. Moge het spoedig tot wet verheven worden!

Mochten ook hier in Delft de verzoekschriften verschijnen, men weet waarom het gaat!

DE F.

\*) De Vereeniging voor Vrouwenarbeid en zustervereeningen hebben protest aangeteekend tegen het vormen van die commissiën alleen uit de mannelijke ingezetenen.

## DELFTSCH STUDENTENCORPS.

### Royaards op Vrije-Studie.

Wanneer iemand taal voordraagt, door een ander gemaakt, hebben we niet alleen te vragen: is de taal mooi? en: is de voordracht goed?, maar ook en zelfs in eerste plaats: is deze voordracht voor deze taal geschikt?

Dit nu was niet 't geval met het voordragen van Royaards en de verzen uit „De Nieuwe Geboort” van Mevr. Roland Holst. Waar nu de verzen gegeven zijn, en de voordracht zich naar hen moet schikken, ligt de fout bij den spreker en niet bij den auteur.

Waarom behooren deze beiden niet bij elkaar? Omdat zij van geheel andere afkomst zijn. De verzen van Mevr. R. H. willen zijn eerstelingen van proletarische kunst; de schrijfster zegt in een voorwoord voor haren bundel; „de maatschappelijke kracht in onze dagen die deze werking (d. i. de werking de poëtischen gaven te richten, te voeden en te sterken) heeft, is de proletarische beweging, „de sociaal-demokratie”. Dat in dit begin nog duidelijk werkt de vorige, burgerlijke, cultuur is natuurlijk en duidelijk; de schrijfster, die in haar werk nog geheel tot die cultuur behoorde, zegt het ronduit. Royaards daarentegen behoort volledig

tot de cultuur waarin wij allen voortdurend leven; zijn voordrachts-wijze sluit zich geheel aan bij de dichters van het jaar '80: emotie door klank.

Aan de literatuur wordt door hem, in z'n voordracht, geen waarde toegekend; het op-elkaar-volgen van gedachten als de treden van een trap, is voor hem onbelangrijk; dus ook de direkte overtuiging die uit een vers spreekt. Dit alles aansluitende bij het algemeene gebrek aan een alomvattende overtuiging, een absolute levensrichting van de burgerlijke kunstenaars met hun individualisme.

Het is duidelijk dat, waar zoo bij elkaar kwamen half-proletarische taal, en geheel burgerlijke<sup>1)</sup> voordracht, de eerste 't meest moest verliezen; want juist dit werd door de voordracht naar voren gebracht, wat tot de burgerlijke reminiscenzen behoorde, en achter af gelaten, wat 't meest eigen was; zoo was de op klank azende stem van Royaards niet geschikt voor de harde medeklinker-groepen, die deze verzen van alle andere moderne onderscheiden, en die Royaards liefst maar heelemaal weg liet; wat op zich zelf al soms belachelijk, maar hier voortdurend zeer hinderlijk was. Maar zoo ook werd in die verzen absoluut niet gelegd die warme overtuiging, dat meevoelen dat zij vragen. Zij werden voorgezet als fijne spijsen, en niet als voeding; zij zijnforsch en eenvoudig, ze werden gezegd zangerig en met omhaal van stem-pralerij. Alles wat hun kracht was, verloren zij, en wat hun zwakheid was, werd als schoonheid vooropgezet.

Het ligt nu echter voor de hand, dat niet alles hier in gelijke mate onder leed; zoo was 't begin, waar de verzen nog 't minst proletarische kunst zijn, doch hun hoogste schoon toch in deze richting ligt, en Royaards dus 't meeste kan bederven, zeker 't minst. Veel beter werd 't ná de pauze — toen eenige lieden, dit als opmerking, de onhebbelijkheid hadden, gedurende de voordracht op te stappen — toen Royaards latere verzen uit den bundel las, die ook uiterlijk krachtiger en feller zijn. De kern bleef zij echter voortdurend missen: ik voor mij hoor ze liever voorlezen door een eenvoudige en overtuigende.

H. K.

<sup>1)</sup> Burgerlijk, in den zin van behoortende tot de beschaving, die rust op de burgerlijke maatschappij.

## SOCIALE AANGELEGENHEDEN EN WETENSCHAP.

### De lezing Hoogewerff—Felix Ortt.

Voor de „Rein Leven” groep traden Donderdag jl. op als sprekers: Hoogewerff uit Rotterdam; onderwerp: Onwetendheid is de bron van alle kwaad; en Felix Ortt; onderwerp: de Rein-Leven beweging.

't Aantal studenten onder de  $\pm$  40 toehoorders was zeer gering, waarschijnlijk doordat op denzelfden avond ook andere bijeenkomsten waren uitgeschreven. Tot grooten spijt van groep en sprekers was er geen enkel opposant-student verschenen, hetgeen na de aanvallen op de beweging in 't voorjaar, naar aanleiding van een der Rein-Leven bladen, wel was verwacht.

Hoogewerff. Ouders doen over 't algemeen zeer geheimzinnig tegenover kinderen ten opzichte van geboorte en voortplanting, maar de drang naar weten, naar kennis laat zich al spoedig door sprookjes niet meer bevredigen. De hoop, de gedachten der ouders dat 't kind naif zal blijven ten opzichte dezer vraagstukken is ijdel; ongewenschte voorlichters vervangen de ouders. Eerst wanneer 't kind op een eerlijke vraag een eerlijk antwoord krijgen zal, wanneer er eerbied voor 't mooie der voortplanting zal worden gekweekt, zal 't behagen scheppen in de vieze voorstellingswijze, later zich uitend in schuine moppen en 't lezen van pikante boeken, kunnen verdwijnen.

De ouders willen over 't algemeen niets van ons weten. Wel zonderling! Ze kunnen uit ervaring weten dat hunne vroegere onwetendheid, hen geleid heeft tot een bevredigingswijze hunner kennisdrang door bedenkelijke individuen, met gevolgen die zij zich later berouwd hebben. Toch, eenmaal zelf ouders geworden, nemen zij 't zelfde standpunt in als de hunne. Daarom rust de hoop der beweging op de jongeren. Zij kunnen een overtuiging krijgen, die hen voor 't terugvallen in de oude sleur van onwetend-houden met zijn vaak noodlottige gevolgen, kan behoeden, kennis, wetenschap is vooral in dezen licht.

't Lezen van boeken van Doktoren over verschillende

vraagstukken zal 't ware licht over hen doen opgaan. 't Niet-weten van de zuivere waarheid, de bron van veel kwaad, zal eindigen, en een moreele rijzing zal volgen.

't Zwaartepunt der voordrachten lag verreweg in de lezing van Felix Ortt. Hij wilde wijzen op de onreinheid als groote geluksbelemming, en toetste dit aan eigen ervaring. Hij kwam als groen in Delft vrij groen aan, en stond versteld over de vragen hem in dien tijd gedaan. Onzedelijkheid ging over 't algemeen door voor mannelijk en flink. De moraal stond op zoo'n trap dat 't gaan naar „de vrouwen”, als je maar niet geëngageerd was, met volkomen gerustheid kon geschieden; normaal was. De onwetendheid ging zoo ver dat men met volkomen oprechtheid, vertelde eens in de 14 daag aan zelfbevelekking te doen; dat moest dat was gezond. Door anderen werden geslachtsdingen als vuil voorgesteld. Ook als men eenmaal gehuwd was, was 't vies . . . . . maar dan moest het!

Geslachtsziekten waren zaken om met een zekere trots over te spreken, wanneer men ze doorstaan had.

Hoe 't nu is onder studenten weet spreker niet, maar hij brengt hulde aan v. d. Hoeven voor diens woorden in de richting der R. L. beweging uitgesproken in de inauguratiedrede, welke hij in „Lente” had gevonden. Hij heeft toen gewenscht dat ook in zijn tijd en tot hem zoo ernstig gesproken ware.

Nu komt ook hij om te waarschuwen, zooals hij 't schaatsenrijders doen zou voor een wak, waar hij zelf door onwetendheid inreed. We kunnen 't slechte doen uit onwetendheid, 't kan in overeenstemming zijn met ons milieu, maar als later de liefde komt, voelt men wel dat men toen slecht was, dat 't alles anders moet zijn dan we 't toen deden en zagen. Dát heeft hij ondervonden, en daarom komt hij waar schuwen.

Later voelen we 't verschrikkelijke pas. Wordt een woord door je meisje gebruikt, waarom je vroeger, doordat 't een dubbelzinnige beteekenis had, lachen kon, 't uitgierde van vroolijkheid . . . . je zoudt de andere zin nu wel weg willen trappen. 't Is te laat; 't oog is vertroebeld en de gedachten zijn vergiftigd. Wanneer ge een rein meisje krijgen zult (en dat willen de mannen allen) tot vrouw, en zij zal, vertrouwelijk ons in de oogen ziende, vragen of wij nog even rein zijn als zij . . . . Wat dan? Dan komt 't verschrikkelijke; de wroeging. Er zal dan gelogen moeten worden. Geen eerlijkheid, oprechtheid in de huwelijksbare, maar de leugen. We zullen altijd blijven voelen dat er een leelijk geheim is, en 't geluk kan er door ondermijnd worden of verdwijnen.

De R. L. beweging dateert van zomer 1901. Ze is goed ingeslagen. Er wordt gestreefd naar zoo groot mogelijke neutraliteit. Denk niet dat 't een vereeniging is van brave Hendriksen, dat volkomen reinheid slechts 't bewijs van lidmaatschap veroorlooft, noch dat de leden zich voorstellen zelf volkomen rein te zijn, 't als reclame wenschen te zien of te gebruiken op hun levenswijze. Ieder die slecht vindt wat wij slecht vinden en ernstig streven wil naar verbetering, is welkom. We moeten natuurlijk met ons zelf beginnen. We vragen evenmin naar geloof of politieke overtuiging, als we dat doen zouden bij 't gezamenlijke redden van een drenkeling. We steunen elkaar door 't vormen van groepen. In Delft als correspondent daarvoor Stadtfeld O. D. 3. Verder door correspondentie en propoganda-bladen, met aanwijzingen en kritieken over goede lectuur.

Ouders zijn in den regel veel meer bezorgd voor 't geld, voor de stoffelijke belangen hunner kinderen dan voor de reinheid hunner gedachten en van hun leven, die toch véel grooter geluk geven kunnen. Is spreker verstoord op zijn ouders? Neen; zij wisten niet beter. Nu weet men wél; nu kán men weten, als men wil, en nú worden de ouders schuldig als de kinderen later in weemoed gedenken de slechtheid in de jeugd bedreven, als 't gevolg van de onwetendheid, of 't halve weten, waarmee zij ze door 't leven lieten gaan.

v. R.

## LITTERATUUR EN KUNST.

### Feesten.

door Jac. van Looy.

Dit boek las ik in klimmende blijdschap. Nu ik erover denk, zie ik het als een zwaar massief kristal van groote zuiverheid, als helder water, doorzichtig kleinood, hoog

geheven in sterke mannenhanden en zoo ver zichtbaar van over wijde velden.

Ik kan aan den avond denken, toen ik in dit boek voor het eerst las, zooals ik kan denken aan de vergezichten van een wandeling, of aan de heugelijke ontmoeting met zeer goede vrienden; het heeft mij een zeer wezenlijk genot gegeven.

Er is een tinteling van levensschoon in, een geur van bloei, zooals in de natuur is, wanneer zij ontwaakt in den morgen.

Luide verkondigen het de sterke volzinnen, zuiver klinkend als gestemde kerkklokken, die daar zoo stevig staan als zware boomen, onwrikbaar geworteld in stevigen rotsgrond.

Hier is een groot artist aan het werk, een die in zeer sterke mate de gave heeft van zien en voelen, een wiens ziel is voor de samengestelde indrukken, zooals een prisma is voor de kleuren, die het opneemt en ontleed teruggeeft.

Het is het kenmerk van goede kunst, dat zij ons meer leert van het leven, dat zij ons nieuwe inzichten in het wezen ervan opent.

Wij gaan te vaak door het leven, zooals kinderen gaan door een mooi landschap; wij verbazen er ons dikwijls over, dat zij het niet schijnen te zien in zijn geheel; een vogel, een vlinder, een bloem treft hen meer dan de massale schoonheid der geheele omgeving waardoor zij gaan. En eerst langzamerhand, geleid en geleerd vaak door anderen, gaan hun de oogen open, en een nieuw en wassend genot wordt hun geboren.

Zoo ook missen wij te vaak de geleiders, die ons wijzen het mooi van het leven, die ons leeren leven, zooals men kinderen leert zien. Ik geloof, dat het de hooger roeping der kunst is, om dat geleide te verschaffen, om ons in de kunst van leven te onderwijzen.

In dien zin is van Looy kunstenaar; hij kent het leven zooals geen ander; hij heeft het waargenomen in al zijn verschijningsvormen, hij heeft het lief in al zijn uitingen, omdat het het groote blijde leven is, hij dompelt zich in de golven ervan, dat het schuimt tegen zijn borst en spat in glinsterdruppels rond om zijn hoofd. Hij heeft het begrepen, omdat hij het van binnen uit, niet van buiten af bekeken heeft. Hij staat om zoo te zeggen middenin zijn boek.

Wanneer hij beschrijft het feest van den maaier, die zit op veld in den warmen zonnedag, nauwkeurig zich bewegend bij het klopje na klopje en 't smeden van zijn zeis tot eene scherpe snede, dan is hij voor die beschrijving in dien maaier overgegaan, dan is het niet van Looy, maar de maaier zelf, die de dingen denkt en ziet, zóó, dat ze worden weergegeven door de woorden, die de schrijver ervoor weet te kiezen.

Het schijnt mij toe, dat we hier te doen hebben met een zeer hoogen vorm van begripen, het direct, intuïtief zich één voelen met het voorwerp der beschrijving. Wanneer wij dezelfde gebeurtenis lezen, door Frans Coenen beschreven dan zouden we waarschijnlijk een zeer knap stuk proza te zien krijgen, maar dat ons een troosteloos indruk gaf van de vaalheid en ledigheid van des maaiers leven. Dat komt omdat Coenen den maaier niet begrepen zou hebben, zooals van Looy dat doet — hij, de heer Frans Coenen, fijnbeschaafd artist met gedistingueerden smaak, zou het leven van dien man van buiten gezien hebben, en dan, getracht hebben zich de daarbij behorende gemoedstemming van zijn onderwerp op te bouwen, waarbij natuurlijk gebruik makende van de gegevens, die hem, den fijnbeschaafden enz. als zoodanig ten dienste staan.

En we zouden in zijn proza dezelfde wanhoop, dezelfde aanklacht tegen het leven (van anderen) vinden, die spreekt uit zijn „Zondagsrust”.

Van Looy begrijpt de personen die hij beschrijft in dien zin, dat hij zich geheel in hun plaats weet te stellen, en hun leven en omgeving door hunne oogen weet te zien, en met hun oordeel weet te wegen, en het is daarom, dat hij is een optimist, omdat per slot van rekening het leven toch positief is, blijdschap en niet smart.

Ik geloof, dat de geschiedenis zulk werk zeer hoog zal stellen, bij voorbeeld op gelijke lijn met Gorters Mei, en dat het meer durende en wezenlijke beteekenis heeft, dan het beste der „iklitteratuur”, van de Nieuwe Gids, die nu reeds afgesloten is en achter ons ligt.

## Schicht.

Schwarze, finstere Gesellen,  
Werde heute mit euch fahren,  
Werd' versuchen zu durchgründen  
Euer Werken in der Tiefe.

Kleine, dunkele Gestalten  
Stehen in langen Reihn und warten  
Bis die Reih' an sie gekommen  
Und der Fahrstoel saust hinunter.

Aufgepackt im engen Korbe  
Stehn sie alle dann, die Lampen  
Werfen ihren matten Schimmer  
Auf die düsteren Gesichter.

Hört, es klingen die Signale  
Und es saust der Korb hinunter,  
Langsam, schneller, immer schneller  
Bis er plötzlich hemmend anhält.

Unten teilen sich die Gruppen  
Jeder schreitet zu der Arbeit  
Ganz unheimlich an der Wände  
Spielen dunkle Schattenbilder.

Enger werden nun die Gänge  
Immer niedriger der Decke  
Nicht gestreckt mehr kannst du gehen,  
Nach den festen Stützen schanst du.

Munter werfen schwarze Männer  
Sich nun auf die schwarzen Schätze  
Rauben sie aus finstern Gründen  
Fördern schwarzes Gold des Erdes.

Hört das Hacken, hört die Wagen!  
Hört dort, krachte nicht die Decke?  
Doch der Bergmann traut den Stütze  
Ruhig bleibt er an der Arbeit.

Langsam nur, im Lauf der Zeiten  
Drückt die Decke alles nieder  
Und ein enger Spalt zeigt nur noch  
Die verlassenen alten Orte.

Doch zuweilen kracht die Erde  
Fällt dann donnernd auf die kühnen,  
Die es wagten ab zu steigen  
Ihre Schätze sich zu rauben.

Kurz die Arbeit unterbrochen  
Neue Kräfte, neue Gänge  
Kommen, alte zu ersetzen  
Und das Werk geht munter weiter.

Hört die hellen Glockentöne  
Eure Schicht ist nun vollendet  
Fahret alle aus nach oben  
Und geniezt die Frucht der Arbeit.

\* \* \*

Ist das Leben hier auf Erden  
Nicht wie jenes in den Minen?  
Fahre mit euch ein zu schauen  
Euer wirken, euer treiben.

Schwarze Seiten, dunkle Triebe  
Enge gänge, ohne Ende  
Schwarze Wände, schwarze Decke  
Nun zuweilen kleine Lichter.

In den Gängen kriechen Menschen  
Immer weiter, immer enger  
Suchen nach dem Gold des Lebens  
Suchen 's rastlos zu erhaschen.

Nur dem eignen Licht folgt jeder  
Dünkt sich viel von seinem Scheine  
Sieht nicht viel von allen Andern  
's Ist zu weit und auch zu dunkel.

Nach der Decke schau'n zu weilen  
Die dort unten, wird sie halten?  
Hältst du uns, Gesellschafts-ordnung  
Krachen dort nicht schon die Stützen?

Und die Stützen, die Gesetze  
Krachen leise, doch sie halten  
Noch so lang wie's geht die Decke  
Einmal aber wird sie fallen.

Wird sie langsam niedersinken  
Nur'ne Spalte hinterlassend?  
Oder wird mit Donnerkrache  
Plötzlich alles sie zertrümmern?

Schaut hinauf, es giebt kein Antwort  
Doch wohl tönt aus finstern Grunde  
Leises Krachen, 's ist das Vorspiel  
Von dem Grabsang unserer Ordnung.

Was wird kommen, was wird werden  
Aus dem all, das uns umringt?  
Neue Gänge, neue Orte  
Wenn die Alte sind zertrümmert.

Neues Leben, neue Formen  
Höh're Stufen der Entwicklung  
Kommen, Altes zu ersetzen  
Und dann schlieszlich selbst zu enden.

Hört, die dumpfen Glockensignale  
Hört, die Schicht ist nun zu ende  
Fahrt hinaus und bringt nach oben  
Mit das helle Gold des Lebens.

Andere werden euch ersetzen  
Werden schaffen wenn ihr ruhet  
Bis die Glockenzeichen warnen:  
„Fahret wieder ein ins Leben!“

F.

## UIT DE STUDENTENPERS.

**Minerva.** Voorop gaat een oproep van de Commissie tot regeling der Leidsche Maskerade in 1905 aan de leden van het L. S. C. om onderwerpen, eenigzins uitgewerkt in te zenden; de geschiedenis raakt meer en meer uitgeput, aan goede onderwerpen, vooral de tijden van de mooie pakjes. We worden verder attent gemaakt op een tentoonstelling van drukwerken te Leiden in het Volkshuis, waar deze week, ('s avonds) o.a. enkele van de zeer mooie, zeldzame en zeer dure werken van de Kelmscott Press (William Morris) te zien zullen zijn. — Een oud-testamentische fabel, met oude letters gedrukt, onder den titel Senaatsverkiezing is een kleine kenschetsing van wat bij de Utrechtsche rectorverkiezing is gebeurd. — Er staat verder veel onbelangrijks in, deze week. Achteraan, tusschen weekverslagen en mededeelingen is opgenomen een artikeltje uit de Nederlandsche Spectator, over Ontgroening, dat aldus aanvangt: „Indien een der gewone en meest gebruikelijke middelen om de novieten van hun onwaardigheid te overtuigen, is, hen op den grond zittende, met bier te overstorten, dan wijst dit op een volkomen ontarding van een instelling, die overigens om haar vele nuttige zijden, groote sympathie verdient,” op dezen nuchteren en bedaarden toon gaat deze bespreking verder, sterk ingrijpen van den Senaat bepleitend; schrijver voorziet de mogelijkheid dat de groenen „bij wijze van be-tooging, treden in de gelederen van dat andere deel der studeerende jongelingschap als „varkens” betiteld, — waarschijnlijk bij voorkeur door dezulken, die wat voorzichtig moesten zijn met dat scheldwapen, — „opdat het in hun hand niet fale, en op hun eigen schedel dale.””

**Vox Studiosorum.** De redactie van de Utrechtsche Studenten Almanak deelt mede dat in de U. S. A. 1904 geen mengelwerk is opgenomen, en motiveert deze daad breedvoerig. Ingekomen was er genoeg, proza en poëzie, maar alles van zeer inférieure kwaliteit. De redactie stond voor de keuze, zèlf den Almanak te vullen of het mengelwerk weg te laten. Zij besloot het laatste: het eerste viel haar te zwaar en leek haar bovendien niet toe, te passen in het historisch karakter van den Almanak, die een

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

# B I J V O E G S E L

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD

van DONDERDAG 17 DECEMBER 1903.

orgaan van allen behoort te zijn. Waar de redactie deze daad bovendien acht een „bitter noodige waarschuwing voor het komend jaar,” hoopt zij blijkbaar, dat het een voorbijgaande litteraire eb is. Het lijkt mij onwaarschijnlijk. Verreweg het meerendeel van de studenten, die wat goeds presteeren, publiceeren het liever elders: de Almanak heeft z'n oude plaats verloren, het is niet te ontkennen, en heeft z'n oorzaken. — De heer E. Snellen, oud-lid van het Utrechtsch Studenten Corps, richt een open brief aan zijn oude corps, waarin hij tegen den groentijd opkomt. Hij herinnert aan de jaren 1855 en '56 toen de groentijd in Utrecht was afgeschaft. „Een feit is het, dat er in die beide jaren niets plaats greep, wat ook slechts in de verste verte een smet kan werpen op het Corps als zoodanig”. Schrijver behandelt dan de gewoonste bezwaren, die tegen groentijds-afschaffing worden opgeworpen. „Maar de novitii moeten opgevoed worden.” — Uitmuntend, houd die gedachte vast. Hoe kan er ooit van opvoeding sprake zijn, tenzij men onbevungen tegenover elkaar sta, zich in oprechtheid aan elkander geve? enz.” en dan „Maar het Corps zou te niet gaan.” — Voelt gij niet, welk een smaadt gij door die vrees uw Corps aandoet, enz.”

Volkomen terecht zegt schrijver, dat de groentijd verdwijnen moet niet alleen om de groenen, maar ook om de studenten. „Men moet wel blind zijn voor den hoogmoed van zijn eigen hart om niet te voelen, hoe de ellendige trots van den oud-student geveleid wordt, als hij den groen eerbiedig tot zich ziet komen”. Vooral het deelnemen aan en het goedkeuren van den groentijd door Christen-studenten ergert den schrijver.

**Propria Cures.** In aansluiting met een repliek over verkiezings-kwesties houdt z. Σ. eenige beschouwingen over de fusie; hij zegt dat „psychologisch de menigte 't best in beweging (is) te brengen door een massieve daad, . . . of wel door 't langzaam inwerken van een lange serie impulsen in ééne richting”. Het eerste is door fusie niet geschied, het was misschien mogelijk geweest door groentijds-afschaffing en sterke verlaging van alle kontributies. De tweede weg dient dus gevolgd worden, maar dat zal veel langer duren. — Een boekbespreking van „De school en het leven” door G. Leygues, Oud-Minister van Onderwijs in 't kabinet Waldeck-Rousseau, is vertaald uit de Figaro overgenomen. Dan wordt behandeld een bundel „Sneeuwkllokjes” door H. Knippenberg. Het blijkt een „merkwaardig” bundeltje te zijn „. . . Zonder geest en dichterlijk gemoed kun je toch wel verzen maken” zegt de beoordeelaar, en hij haalt prachtige staaltjes aan.

R. S.

## INGEZONDEN.

Geachte Redactie,

Niet zonder aarzelen neem ik de vrijheid u vergunning te vragen den heer S. v. d. Geer te mogen wijzen op een grove onnauwkeurigheid, en mij daarvoor een plaatsje in uw blad te willen afstaan. 't Zou n.l. mogelijk zijn dat ge u daardoor 'n reeks verwijten op den hals haaldet dat ge wederom iets plaatstet betreffende den D. S. B., waarin 'n bondslid tegen 'n bondslid schrijft. Mocht ge hiertegen echter niet opzien, dan bij dezen mijn dank voor de plaatsing.

Achtend,

C. M. VAN DER ZIJL.

## ADVERTENTIEN.

Werktuigkundig teekenen en  
beschrijvende meetkunde  
**R. BROESTERHUIZEN,**  
Coenderstraat 37,  
**REPETITOR.**

**Repeteeren te DELFT:**  
Administratief Recht, Theoretische en  
Toegepaste Mechanica.

**Ook gedurende de Kerstvacantie.**

Adres met franco brieven, onder n<sup>o</sup>. 31328-w, aan het Bureau van dit Blad.

Waarde heer Sam v. d. Geer,

In een van de vele beantwoordingen door u onderteekend staat onder een van de verschillende subs:

„Een behoefte als waarvan sprake was laat zich reeds geruimen tijd gevoelen, al was 't slechts ter publicatie der vergaderingsbesluiten en der verkiezingen.”

Hoewel reeds „geruimen tijd” in Delft en gedurende 3 jaren bondslid, kan ik me niet herinneren dat over deze kwestie ooit in den D. S. B. gesproken is. 't Zal dan ook vele bondsleden met mij vreemd zijn voorgekomen dat gij u in dergelijke bewoordingen hebt geuit in 't D. S. W. Als ik 't wel heb verkondigt gij hier uw eigen opinie en geeft die voor die van een gansche corporatie. Is 't hier niet een klein beetje mee als met de uitnoodiging van de redactie om te schrijven?

Op die verwarring van de denkbeelden van uw eigen persoonlijkheidje met die van den D. S. B. wilde ik u maar even wijzen.

Misschien zal iemand u verzoeken te bewijzen dat de behoefte werd gevoeld, zoo ja, dan beklag ik u, want waar wilt ge ze vandaan halen?

Bovendien de enkele keeren dat een Bondslid iets op zijn hart had en dat hij ter plaatsing aan 't D. S. W. zond, werden tot nog toe, meen ik, vrijwel allen opgenomen.

Wijst 't diepe stilzwijgen dat 't Bestuur van den D. S. B. bewaart er niet voldoende op hoe weinig hier 'n Bondsbelang geschaad wordt?

En eigenlijk wordt wel degelijk een Bondsbelang geschaad, maar door u. Wilt ge zelf ruzie zoeken doe dat zooveel ge wilt, maar haal er dan den D. S. B. niet met de haren bij.

't Beschrijven van Delftsche toestanden zit 'm heusch niet in 't aanmerkingen maken op onrechtvaardige handelingen die voor zoover 't mij voorkomt alleen bestaan in 't brein van den beschrijver.

Hopende niet te veel van uwe aandacht gevraagd te hebben,

Achtend,

C. M. VAN DER ZIJL.

## AGENDA.

### DELFT.

Woensdag 23 December. Schouwburg Stads Doelen, Rotterdamsh Tooneelgezelschap, 4e abonnementsvoorstelling: „Een onbeschreven blad”; 7½ uur.

### DEN HAAG.

Vrijdag 18 December. Ned. Tooneel: „De candidatuur Van Bommel”; 8 uur.

Zaterdag 19 Dec. Fransche Opera: „Rip—Rip”; 8 uur.

Zondag 20 Dec. Geb. v. K. en W.: Voordrachtenmatinee van Henri de Vries; 2 uur.

Geb. v. K. en W. Fransche Opera: „Hérodiane”; 8 uur.

Donderdag 24 Dec. Kunstkring: Uitvoering van werken van Hollandsche componisten; 8 uur.

### ROTTERDAM.

Vrijdag 18 December. Groote Schouwburg: „Een onbeschreven blad”; 8 uur.

Zondag 20 en Maandag 21 December. Tivoli-Schouwburg: „Rosa Bernd”; 8 uur.

**L. PENNING, DELFT**  
Restaurant „Bavaria”.

## Oesterhuis.

Dagelijksch versche aanvoer van  
prima Zeeuwsche Oesters.

Aanbevelend,

**L. PENNING.**

TELEFOONNUMMER 16.

Bij Gebr. BELINFANTE te 's GRAVENHAGE  
is verschenen:

**J. VAN DER BREGGEN.**

Leiddraad bij het oplossen van  
vraagstukken betrekking hebbende op de  
Differentiaalrekening.

Prijs f2,50.

Voor nette Heeren **bestaat er gelegenheid**

### om te dineeren.

Adres: HUGO DE GROOTSTRAAT 117.

**TE HUUR met Januari of later:**

een Zit- met twee Slaapkamers,

ook afzonderlijk te huur. Alles nieuw gemeubileerd.

Adres: VLAMINGSTRAAT No. 45.

## Oranje Limonade

van het Delftsche Scheikundig Laboratorium is steeds  
voorhanden bij

**J. J. G. BOERE,**

Telefoonnummer 188. Hypolitusbuurt 2.

Abonneert u op:

## „SPORTKRONIEK”

Weekblad voor Sport.

**Versijnt Donderdags.**

Abonnementsprijs f 4,— per jaar (bij vooruitbetaling).

Uitgever:

**J. WALTMAN JR. - DELFT.**

De aangewezen verwarming van een Studentenkamer is door middel van een

## GASHAARD.

De **HOUBEN'S GASHAARDEN** branden zeer zuinig en volkomen reukeloos en zijn verkrijgbaar in alle grootten

in het **MAGAZIJN** van

**GAS- en WATERLEIDING-ARTIKELEN** van

**J. B. LORREWA,**

Koornmarkt 22.

## Bierbottelarij „BAVARIA”.

**L. PENNING. -- DELFT.**

Vraag het **PILSENERBIER** in  
Champagneflesschen met kurksluiting.  
**'t Is onovertroffen.**

Te koop aangeboden:

**WINKLER PRINS**

**Geïllustreerde Encyclopaedie,**

9 deelen gebonden, in zeer goeden staat en voor lagen  
prijs.

Te bezichtigen bij den Boekhandelaar **J. WALTMAN JR.**

**Ter overname aangeboden:**

**MUSSPRATT, THEORETISCHE EN TECHN. CHEMIE;**

compleet tot zoover verschenen;

**LUEGER, LEXIKON DER GESAMMTEN TECHNIK,**

(deel 7 ontbreekt).

Inlichtingen te bekomen bij den Boekh. **J. WALTMAN JR.**

Begin Januari 1904 verschijnt bij den Uitgever  
**J. WALTMAN JR.** te DELFT:

## UITGEWERKTE VRAAGSTUKKEN,

opgegeven bij de Examens **C** der Pol. School,

VOOR

### Theoretische Mechanica,

DOOR

**C. SPRUIT Jr.,**

Werktk. Ingenieur,

Assistent aan de Polytechnische School.

Dit werk wordt in Februari 1904 gevolgd door:

**UITGEWERKTE VRAAGSTUKKEN C**

voor Toegepaste Mechanica, van denzelfden schrijver.

## Café-Restaurant HOTEL CENTRAL.

**Levering van Déjeuners, Diners, Soupers, Koude en Warme Schotels.**

Uitstekende gelegenheid om te Dineeren ook bij abonnement.

**Pilsener Urquell. Franziskaner Leistbräu.**

Verschillende appartementen voor Vergaderingen.

**G. M. VAN DE SEIJP Hz., Cuisinier.**